Ντάντα, Ρόζα, Λιζαμπέτα

written by Άννη Νούνεση | 03.01.2023

Αναρωτιόμουν, δεν θα την έπνιγε ποτέ κάνας λυγμός την Λιζαμπέτα. Σκυμμένη πάνω από το πιάτο, ανοίγοντας το στόμα της , κοιτώντας το αστεράκι μέσα στο κόκκινο ζουμί. Έτσι την ήθελε την σούπα, η Λιζαμπέτα, κόκκινη και με αστεράκι τόσο δα κόκκινο, όχι «αστέρι κίτρινο να ξεχωρίζει στο πέτο μας καθώς μας σέρνανε στα ξύλινα τα τραίνα» έλεγε.

Η Λιζαμπέτα ερχότανε στο σπίτι μας τις Τρίτες. Ερχόταν όμως και τις Πέμπτες για να φάμε. Τις Τρίτες ερχότανε για τις δουλειές, τις Πέμπτες για το γιόμα.

Έτσι ήτανε το συνήθειο. Τις Τρίτες έπαιρνε βέβαια φεύγοντας και φαγητό μαζί της . Έτσι γινόταν και με την εξαδέλφη την Ελβίρα, τις Τετάρτες. Από Τετάρτη πήγαινε εις την Ελβίρα για τις δουλειές και την Παρασκευή πάλι για το γιόμα. Γιατί η Λιζαμπέτα ήτανε φίλη οικογενειακή από παλιά, πριν από τον πόλεμο τουτέστιν.

Έτσι λοιπόν το κανονίσανε σα μάθανε που γύρισε, που γύρισε ολομόναχη και που δεν είχε σπίτι γιατί την είχανε βουρλίσει τα στρατόπεδα και οι βόμβες και δεν ήξερε τι εχάλευε πίσω, από αυτά που είχε αφήκει να τση τα φυλάξουνε και που έμενε στο σχολείο μαζί με όλους όσους καταφέρανε να επιστρέψουνε και επερίμενε να ταχτοποιηθεί. Δευτέρα και Τετάρτη πήγαινε λοιπόν εις την Ελβίρα. Παρασκευή και

Σάββατο στου Γκιόργκιου. Εκεινού είχε πεθάνει η γυναίκα του, που ήτανε και αυτή ξαδέλφη, μα εσυμφώνησε για το συνήθειο για να μη πω που ήτανε όλη δική του η ιδέα και που το είχε οργανώσει σα μασώνος που ήτανε . Τις Κυριακες τα είχανε κανονισμένα αλλιώς. Μια Κυριακή σ'εμάς, την άλλη στην Ελβίρα μετά στου Γκιόργκιου και πάλι από την αρχή, ανάλογα και με το τι θα τρώγανε στο κάθε σπίτι γιατί δεν έτρωγε από όλα η Λιζαμπέτα.

Ήταν ψηλή και αδύνατη η Μπέτα, όπως τη λέγανε καμμία φορά αν είχανε όρεξη καλύτερη από την συνηθισμένη. Σαν τον φλέρονα είσαι μωρέ Μπέτα μου, της λέγανε, το κίτρινο πουλί του καλοκαιριού που τρώει μόνο σύκα, δίχως να εξηγούν γιατί άσπριζε η Λιζαμπέτα μόνο και μόνο στο άκουσμα της λέξης κίτρινο. Τότε ήταν που αναρωτιόμουνα και εγώ αν θα πνιγεί με τη μπουκιά της σούπας η φίλη της γιαγιάς μου που είχε έρθει ζωντανή από εκείνο το στρατόπεδο εις το οποίο κάνανε σαπούνι από ανθρώπους έτσι ακριβώς όπως έκανε με τις ελιές ο πατέρας μου εις την Ελαιουργία.

Η Λιζαμπέτα ερχότανε όπως είπαμε την Τρίτη, για να κάνει τις δουλειές μα γρήγορα κατάλαβα που η Λιζαμπέτα ερχότανε για παρέα τση γριάς, γιατί την είδα με ένα ξεσκονόπανο στο χέρι, να την βοηθάει να ανεβάσει όπως άκουσα, πόντους στην βελόνα για την ζακέτα τση μικρής, που ήμουνα εγώ.

«Τσι θέλω σολεβάτες τσι οβάτες» την άκουσα να λέει και όταν η νόνα μου απάντησε στον ίδιο τόνο « θα πιάκω τσι μπαλένες με δύο άζουλες να μη σγαράρουνε και γδέρνουνε στη μπάντα» κατάλαβα που τούτη η γλώσσα, ανάμεσα στην Λιζαμπέτα και την νόνα μου ήτανε η μητρική μου. 'Επαψα, το λοιπόν να κλείνω την πόρτα, όταν με στέλνανε εις το δωμάτιό μου. Κατάλαβα επίσης πως τις δουλειές τις έκανε στα αλήθεια η Ρόζα, μια άλλη φίλη της γιαγιάς μου που ερχότανε την Τρίτη πρωί, πρωί με την Λιζαμπέτα μα που έφευγε πάντα πιο νωρίς λέγοντας « πάω εγώ σιόρα Ντάντα μου, πριν έρθει ο ίδιος, ευχαριστώ και καλή σας όρεξη» παίρνοντας και φαί μαζί της όπως γινότανε και με την Ρόζα από Τρίτη.

Η Ρόζα ήτανε νεότερη και είχε πολλές πόστες για δουλειά μα καθόλου για σκέτο πράντσο. Έπαιρνε βέβαια φαί για σπίτι, στο λατί της μα δούλευε από το πρωί έως το μεσημέρι ακόμα και τα Σάββατα. Σ΄εμάς όμως η νόνα μου δεν την άφηνε να σκύβει και να τινάζει με τα χέρια της τα πέφκια, « θα καταστραφείς» της έλεγε « δε σου φτακε το Πλάζοφ; κάμε τα πάνου – πάνου ουδείς από την βρώμα απέθανε, άσε και τότση μπαμπακέλα, είναι πόρεψη». Στον πάνω όροφο όμως οι δουλειές γινόντανε κόμε σι ντέβε.

Με όρτνινο τση κυρίας του σπιτιού και με την ίδιανε να παραστέκει ξεκινούσε η Ρόζα. Καταπιανόντανε πρώτα με το γυάλισμα των μπρούτζινων αντικειμένων. Με ένα μάλλινο πανί ιμποτίδο εις το μπράσσο γυάλιζε την μικρή μπάλα που κρεμότανε πάνω δεξιά στο μπαλαούστρο της σκάλας. Από την μπάλα αυτή κρεμόταν το μεταξωτό σχοινί που άνοιγε την εξώπορτα. Η κυρία του σπιτιού και θεία μου, όπως είπαμε επέβλεπε την υπηρέτρια, τρίβοντας en attendant μέσα στις παλάμες τα δαχτυλά της με σκοπό να απορροφήσουν την βαζελίνη και τον χυμό του λεμονιού. Ένα καλλυντικό που παρασκεύαζε μόνη της, με ατέρμονη προσοχή και οδυνηρή σχολαστικότητα.

Το σχοινί, περασμένο σε στρογγυλή σαν της βελόνας τρύπα, κατέβαινε πέντε ορόφους σύνολο δηλαδή ενενήντα πέντε σκαλιά, εφόσον ο κάθε όροφος για να κατακτηθεί, απαιτούσε το ανέβασμα δεκαεννέα σκαλιών.

Ήταν ένας σπάγγος λεπτός, με ίνες μεταξιού, που κατέφθανε, σε ειδική συσκευασία από την Trieste. Έφτανε στην Κέρκυρα κουβαράκι, προσεκτικά τοποθετημένο στις γωνίες των ξύλινων κιβωτίων που μετέφεραν, τις νταντέλες, τα σιφόν, τα μπροκάρ και τα καπέλα των γυναικών της οικογένειας.

Στην συνέχεια η Ρόζα παίρνει από την σοτοσκάλα το λάτινο κουβά και τηη συρμάτινη τη βούρτσα, γεμίζει τον κουβά με κρύο νερό και ρίχνει μέσα μια φλέτζα πράσινο σαπούνι. Ποθώνει τον κουβά εις την οξώπορτα και παίρνει το φροκάλι. Σκώνει τις στιόρες και τα πεύκια και τα τινάζει από το μπαλκονάκι που είναι εις τον διάδρομο του τρίτου. Τα βάζει μετά όλα σε μιαν αγκωνή και φροκαλεί καλά από πάνου προς τα κάτου ίσαμε το πορτόνι, όλη τη σκάλα. Ότι μπάμπαλα μάσει τα βάνει στο φαράσι και τα ανεβάζει απάνου. Δεν τα πετάει στο καντούνι, όπως ο κόσμος όλος. Τα πιάνει με το χέρι και τα κάνει κουβαράκι . Το κουβάρι το τυλίγει σε λίγη εφημερίδα και το ρίχνει μετά στη λάτα από τα σκουπίδια. Με τα χέρια ψηλά πάει στο νεροχύτη όπου της ρίχνουνε νερό από το κανάτι. Τα χέρια της τα πλένει με πράσινο σαπούνι και τα σφογγίζει με ένα παλιό πανί, που το έχουνε επίτηδες για τούτο.

Ορθή όπως είναι και ξυπόλυτη πιάνει τη βούρτσα, με το δεξί της το ποδάρι και με κινήσεις που αυτή μονάχα ξέρει τρίβει με το νερό και με το πράσινο σαπούνι τα πατώματα, μέχρι να ασπρίσουνε. Στα δεξιά της είναι ο κουβάς και η βούρτσα βουτηγμένη στο νερό. Τινάζει μέσα στον κουβά την βούρτσα και την τοποθετεί μετά στη πρώτη τάβλα του πατώματος. Τρίβει με όλη της την δύναμη τις τάβλες όλες μια, μια, να ασπρίσουνε, όσο μπορεί.

Σκαλί, σκαλί και τάβλα, τάβλα τρίβει ορθή όλα τα ξύλινα .Βαστώντας και την μέση της με το αριστερό της χέρι τρίβει, προσέχοντας μην της ματώσουνε τα πόδια γιατί οι φτέρνες της χτυπάνε στις μπρόκες του ξύλου. Προσέχει τσι αγγίδες και κατεβαίνει έτσι μέχρι το πόρτιγο. Εκεί πρέπει να αλλάξει πάλι το νερό, μα τούτο το τελευταίο το αδειάζει στο κοντούτο, βάνοντας τη βούρτσα εις το πορτόνι για ποντέλο, μη χρειαστεί να τσου κάμει πάλε να τραβίξουνε από πάνου το σκοινί, μια και τση τηνε κάμανε τη χάρι να ανεβεί τσι σκάλες, τούτες τις προτελευταίες με τον κουβά δίχως νερό. Το σφουγγαρίζει, ινσόμα το πορτόνι με το τελευταίο το νερό που εκατέβασε αδειάζει και τούτο στο κοντούτο και παίρνει τις σκάλες, να τις ανεβεί, ξυπόλυτη στις μύτες, μην τις βρωμέξει και δεν έχει τελειωμό, πιέζωντας τα παπούτσια κάτω από τη μασχάλη, μην τύχει και της πέσουνε.

Ταχτοποιεί τα σύνεργα στην καμαρούλα και πίνει τότσο κριθάρι στην κουζίνα βουτώντας στο φλυτζάνι μια αγκωνή ψωμί από τη μοσκέρα, για μαρέντα.

Ίσαμε να στεγνώσουν τα σκαλιά η πόρτα δεν ανοίγει για κανέναν. Δεν είναι σωστό να τα πατήσουνε όσο είναι τα ξύλα νοτερά. Μα και δεν έρχεται κανείς. Όλοι το ξέρουνε που είναι η μέρα τη γκιορνάδας και δεν υπάρχει λόγος για βίζιτες ούτε

και για ιμπένιο. Ανοίγουνε στις σκάλες όλα τα παράθυρα και περιμένουνε να πάρει ο αέρας το νερό και να στεγνώσουνε οι τάβλες. Ύστερα στρώνουνε τα πέφκια και τις στιόρες όξω από κάθε όροφο και αφίνουνε ακόμα λίγη ώρα να περάσει.

Στο τέλος πάει η Ρόζα και ζητάει από την κυρία το acidoborico. Ανοίγει η κυρία με προσοχή το αβλαβές για τον άνθρωπο παρασκεύασμα και της το δίνει σε ένα τούμπο που έχει στην άκρη του τρύπες μεγάλες, για να πέφτει μπόλικο. Είναι μια σκόνη σαν αλεύρι που τη ρίχνουνε στη σκάλα, σε όλες τις γωνιές και σε όλα τα σκαλοπάτια. Εις το πορτόνι τη βάζουνε κάτω από την πόρτα. Μυρίζει ιδιαίτερα. Πορτόνι Κερκυραικό μυρίζει και κάνει τις πόρτες και τα πατώματα να τρίζουνε λιγάκι μα βαστάει τσου κουμπανιούς μακριά.

Η Λιζαμπέτα βρήκε σπίτι σε κείνα απένταντι απί την Εμπορική σχολή τελικά. Βρήκε δύο κάμαρες καλές και πήρε και μια ψυχοκόρη να τση βαστάει κομπανία τσι νύχτες που φοβάται το σκοτάδι και που κάθε γατάκι που περνάει από τον πίσω κήπο της φαίνεται σαν λύκος που αλυχτάει στα δάση, στις άγριες συκές των ερειπίων που άφησαν πίσω οι βομβαρδισμοί που κάψανε και το δικό της σπίτι.